

ارتباط نوروز یا ظهور امام زمان (عج)

برخی روایات بیان می‌کنند که ظهور آن منجی الهی در شبانگاه روز شنبه یا جمعه خواهد بود که مصادف است با هنگام نماز عشاء نوروز و عاشورا! البته حقیقت امر نزد خداوند متعال است و او بهتر می‌داند.

برخی روایات بیان می‌کنند که ظهور آن منجی الهی در شبانگاه روز شنبه یا جمعه خواهد بود که مصادف است با هنگام نماز عشاء نوروز و عاشورا! البته حقیقت امر نزد خداوند متعال است و او بهتر می‌داند.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، مسأله مهدویت و اعتقاد به منجی از موضوعات مطرح در میان همه ملت‌ها و مکتب‌های الهی و مادی است و در اسلام تمام فرقه‌ها و مذاهب اسلامی در انتظار یک مصلح جهانی از دودمان رسول خدا(ص) به سر می‌برند و به عنوان یک اعتقاد عمومی امت اسلامی مورد توجه بوده است، هر چند که اهل سنت آن را به عنوان یک مسأله فرعی مسلم پذیرفتند، اما شیعیان با اتصال به معارف الهی نورانی اهل بیت(ع) و ارائه صفات و ویژگی‌ها و فلسفه و اهداف روشن در اعتقاد به مهدویت، چشمه امید به آینده را در دل ستم‌دیگان و ملت‌های محروم باز کرده است، یکی از سؤالاتی که در حوزه مهدویت مطرح می‌شود این است که چگونه روز جمعه متعلق به حضرت ولی‌عصر(عج) هست؟ آیا ظهور حضرت در روز جمعه است یا روز نوروز؟ این مطلب با روایات عدم جواز تعیین زمان ظهور منافات ندارد؟ حجت‌الاسلام مبارک ربانی از کارشناسان مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه علمیه قم در این رابطه می‌نویسد:

1- در روایت داریم که فرشتگان، هر جمعه در بیت‌المعمور (خانه‌ای در آسمان) جمع می‌شوند و عهد و ولایت امامان را تجدید می‌کنند، روز جمعه روزی است که خداوند بر ولایت آنان از جهانیان پیمان گرفته است و نیز در برخی، از نوروز به عنوان روز آغاز قیام یاد شده است(1) و جالب اینکه یکی از القاب زیبا و نورانی امام زمان(عج) بهار و نوروز است. چنانچه در برخی روایات و ادعیه به آن اشاره شده است: «السَّلَامُ عَلَى رَبِيعِ الْأَثَامِ وَ تَضَرَّةِ الْأَيَّامِ»(2)؛ یعنی سلام بر بهار انسانیت و سر سبزی روزها. (فصل شکفتن و شکوفه‌ها).

روز جمعه از جهات مختلفی اختصاص به امام زمان(عج) دارد، ولادت با سعادت حضرت، انتقال مقام امامت به او، مختص شدن لقب قائم به وی در روز جمعه بوده و نیز بر اساس برخی روایات ظهور و فرج او و پیروانش در روز نوروز و جمعه خواهد بود.(3)

منظور از تعیین وقت، تعیین دقیق وقت ظهور است و این گونه تعیین وقت را پیشوایان معصوم(ع) به هیچ وجه جایز نشمده‌اند

2- پس از وفات جناب ابوالحسن علی بن محمد سمری، چهارمین نایب خاص امام زمان(عج) دوره غیبت کبری آغاز شد و تا کنون ادامه دارد، ظهور و قیام امام(عج) در پایان این دوره و به فرمان خدای متعال خواهد بود، پیشوایان معصوم ما در روایات بسیار تصریح فرموده‌اند که نمی‌توان وقت خاصی را برای ظهور تعیین کرد و فقط خدا به آن آگاه است، ناگهان و به فرمان خدا واقع خواهد شد و هر کس تعیین وقت کند دروغگو است.

«فضیل» از امام باقر(ع) پرسید: آیا برای این امر وقتی تعیین می‌شود؟ امام سه بار فرمود: «کذب الوقتون»؛ تعیین کنندگان وقت دروغگویند.(4)

«اسحاق بن یعقوب» نامه‌ای توسط محمد بن عثمان عمری خدمت امام زمان(عج) فرستاد و سؤالاتی کرد و امام در فرازی از پاسخ، در مورد وقت ظهور فرمود: «و اما ظهور الفرج فانه الی الله تعالی ذکره و کذب الوقتون»؛ و اما ظهور فرج به فرمان خدای متعال وابسته است و تعیین کنندگان وقت دروغگویند.(5)

البته منظور از تعیین وقت، تعیین دقیق وقت ظهور است و این گونه تعیین وقت را پیشوایان معصوم(ع) به هیچ وجه جایز نشمده‌اند و آن را از اسرار الهی دانسته‌اند، ولی علاماتی را ذکر فرموده‌اند که چون آن‌ها واقع شوند نزدیک بودن ظهور را نوید می‌دهند.(6)

و افزون بر ذکر نشانه‌های حتمی و غیرحتمی برای ظهور، زمان ظهور و وقت آن به شکل کلی و غیرمعین(مانند: روز و سال) نیز در روایات ذکر شده است که هرگز به معنای تعیین دقیق زمان ظهور که در روایات از آن نهی شده نیست.

روایات مختلفی درباره زمان قیام حضرت مهدی(عج) به شکل کلی و غیرمعین وجود دارد، در برخی، از نوروز به عنوان روز آغاز قیام یاد شده است. (7) برخی احادیث دیگری روز عاشورا را و روز شنبه را آغاز قیام آن حضرت ذکر کرده است (8) و در تعداد دیگر روز جمعه، روز ظهور و آغاز قیام آن بزرگوار بیان شده است. (9)

روایات مختلفی درباره زمان قیام حضرت مهدی(عج) به شکل کلی و غیرمعین وجود دارد، در برخی، از نوروز به عنوان روز آغاز قیام یاد شده است

در همزمانی نوروز با عاشورا اشکالی به نظر نمی‌رسد، زیرا نوروز طبق سال شمسی و عاشورا بر اساس سال قمری محاسبه می‌شود و یکی شدن این دو روز امکان پذیر است و نیز همزمانی این دو روز با جمعه یا شنبه نیز ممکن است، چه آنکه ممکن است عاشورا و نوروز هر دو یا روز جمعه و یا شنبه باشد، آنچه مشکل و متناقضی به نظر می‌رسد، ذکر دو روز شنبه و جمعه از هفته به عنوان روز قیام است، ولی می‌توان این دسته از روایات را نیز توجیه کرد و به نحوی میان آن جمع کرد، زیرا اگر سند این روایات صحیح باشد، در این صورت احادیثی که جمعه را روز ظهور حضرت، تعیین کرده است بر روز قیام و ظهور حمل می‌شود و روایاتی که شنبه را روز قیام می‌داند، بر روز استقرار و تثبیت نظام الهی مهدوی و نابودی مخالفان تفسیر می‌شود. (10)

به هر حال ظهور امام زمان(عج) ابتدا به وسیله منادی آسمانی اعلام می‌شود، آن حضرت در حالی که پشت به کعبه داده است، با دعوت به حق، ظهور خود را اعلام می‌دارد.

از امام باقر(ع) نقل شده است که فرمود: «حضرت مهدی(عج) در مکه به هنگام نماز عشاء ظهور می‌کند، در حالی که پرچم و پیراهن و شمشیر پیامبر(ص) را همراه دارد و چون نماز عشا را خواند، فریاد بر می‌آورد: ای مردم! شما را به یاد خدا و به صورتان در برابر خدا (در روز قیامت) متذکر می‌شوم، در حالی که حجتش را (در دنیا) بر شما تمام کرده است و پیامبران را مبعوث کرده و قرآن را فرو فرستاده است. خداوند به شما فرمان می‌دهد که به او شرک نوزید و فرمانبر او و پیامبران باشید، آنچه را قرآن امر به احیای آن کرده است، احیاء و زنده کنید و آنچه را که امر به نابودی آن کرده است، نابود سازید و یاوران راه هدایت باشید و بر تقوا و پرهیزکاری همکاری کنید، زیرا دنیا، فنا و زوالش فرا رسیده و نفخه وداع سر داده است، من شما را به سوی خدا و رسولش و عمل به کتاب او و نابودی باطل و احیاء و زنده ساختن سیره پیامبر اعظم(ص) دعوت می‌کنم، آنگاه در میان سیصد و سیزده نفر از یارانش ظهور می‌کند». (11)

بنابراین با توجه به روایات وارده در این باب می‌توان گفت که ظهور آن منجی الهی در شبانگاه روز شنبه و یا جمعه خواهد بود که مصادف است با نوروز و عاشورا، هنگام نماز عشاء. البته حقیقت امر نزد خداوند متعال است و او بهتر می‌داند.

*پی‌نوشت‌ها:

- 1- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج 52، ص 208.
- 2- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج 99، ص 101، دار احیاء التراث العربی، بیروت، 1403 هـ.
- 3- سیدمحمدتقی موسوی اصفهانی، مکیال المکارم (انتشارات ایران نگین، چاپ اول، 1381) ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی، ج 2، ص 71 - 72.
- 4- شیخ طوسی، کتاب غیبت، ص 261؛ حسینی، سیدحسین، یاد محبوب، نشر آفاق، ص 78.
- 5- کمال‌الدین، ج 2، ص 160، ح 4. شیخ صدوق (ره).
- 6- پیشوای دوازدهم حضرت حجة ابن الحسن المهدی، هیأت تحریریه مؤسسه در راه حق.
- 7- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج 52، ص 208.
- 8- کمال‌الدین، ج 2، ص 653.

9- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج 52، ص 279.

10- طبسی، نجم‌الدین، چشم‌اندازی به حکومت مهدی (عج)، ص 63.

11- ابن طاووس، ملاحم، ص 64؛ ابن حمّاد، فتن، ص 95.